АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

Врз основа на Заклучокот од 55-та седница на Влада на Република Северна Македонија точка 83, а во врска со Заклучокот од 50-та седница на Влада на Република Северна Македонија, точка 83 и Информацијата за преземање на мерки за борба против корупцијата, ВД Директорот на ЈПВ " Лисиче" – Велес донесе:

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ВОДОСТОПАНСТВО
ЛИСИЧЕ
Бр. 01-4371
26.11.2024 год.
ВЕЛЕС

Влез/излез Арх. знак
Работна единица ПРАЗНО
2024 год. Прилог
Скопје

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПРОЦЕНА НА РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА ЗА 2025 година

Корупцијата е глобален предизвик со кој се соочуваат сите земји, без оглед на нивниот степен или развиеност заради што постојано се вложуваат напори за подигнување на свеста за корупцијата и за нејзиното влијание врз општеството/граѓаните. За сузбивње на корупцијата како општествено зло, вработените во јавните претпријатија треба да бидат убедени дека злоупотребата во институциите односно незаконитото дејствување не треба да се толерира и да бидат убедени во принципот на нулта толеранција кон корупцијата.

Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси ја дефинира корупцијата како „злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба заради остварување корист, директно или преку посредник, за себе или за друг". Поимот „ризик од корупција" дефинира кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на државните органи, јавни претпријатија и други институции од јавниот сектор кој ги вклучува прашањата за судир на интереси, неспоивост на функции, примање подароци и други нелегални плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувањата, дискрециони овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспарентност на постапки и документи и други прашања од значење за интегритетот.

- Корупција претставува најголема закана за владеењето на правото, демократијата и човековите права, чесноста и социјалната правда
- Корупцијата е инхерентна и неизбежна појава во сите општества низ целата човекова историја
- Корупцијата има негативно влијание врз севкупниот живот и последиците од неа особено се одразуваат врз економскиот развој на земјата
- Корупцијата ги намалува приходите од даноците, ги зголемува трошоците за јавни услуги, ја искривува распределбата на ресурсите во приватниот сектор
- Корупцијата во секое општество врши ерозија на институционалните капацитети на Владата, го поткопува легитимитетот на државните институции, со што се намалуваат демократските вредности - довербата и толеранцијата
- Корупцијата е глобален предизвик со кој се соочуваат сите земји, без оглед на нивниот степен на развиеност или државно уредување. Затоа, земјите ширум светот постојано вложуваат напори за да ја подигнат свеста за корупцијата и за нејзините подривачки влијанија врз граѓаните. Не само што го нарушува процесот на носење одлуки, дотолку повеќе, корупцијата навлегува во сите пори на општествениот развој. Имено, социјалните, правните и економските сегменти на развојот се меѓусебно поврзани, па затоа појавата на корупција во еден сегмент значително влијае врз развојот на сите останати.

Антикорупциски план - Програма на ЈПВ Лисиче-Велес

Содржина

- Листа на поими
- Вовед
- За ЈПВ Лисиче-Велес
- Мисија
- Визија
- Надлежности
- Закони и подзаконски акти
- Стратегии и планови
- Други релевантни документи
- Цели

Анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето

Акциски план за 2022 година

Улоги, одговорност, процес на следење и мониторинг

Листа на поими

• Службено лице - сите избрани или именувани лица и вработените во јавниот сектор

• Корист - остварување на секој вид материјална или нематеријална корист, придобивка, погодност или предност за себе или за друг.

• Ризик од корупција - кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на институциите од јавниот сектор.

• Интегритет - законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на работи со кои одговорните лица и вработените го чуваат својот углед и угледот на институцијата.

• Корупција

Законот за спречување судир на интереси ја дефинира корупцијата како "злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба заради остварување корист, директно или преку посредник, за себе или за друг".

• Судир на интереси - состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности.

• Пасивна корупција - намерно делување на службено лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице или прифаќа ветување на ваква корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со своите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски и

• Активна корупција - намерно делување на кое било лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков било вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Форми на корупција

• Злоупотреба на службена должност
• Поткуп
• Тргување со влијание
• Користење на службени добра за лични потреби
• Судир на интереси
• Изнуда
• Непотизам
• Кронизам
• Само-договарање (доделување на договор на сопствена или роднинска фирма)

Начела

Начело на законитост

• Секој е должен во вршењето на функцијата, јавните овластувања и службената должност да постапува во согласност со Уставот и со законите

• Никој не смее да ја користи функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за извршување или пропуштање на дејствие што според закон не смее, односно мора да го изврши, ниту да го подреди извршувањето на законито дејствие на својот личен интерес, ниту на интересот на друго лице

• Никој не може да биде повикан на одговорност за корупција освен во случаите и условите предвидени со законите и во постапката пропишана со закон.

Начело на интегритет

• Секој е должен во вршењето на функцијата, јавното овластување и службената должност да постапува совесно, стручно, одговорно, чесно, ефикасно и непристрасно.

• Службеното лице во извршувањето на јавните овластувања и должности е должно да ги почитува начелото на законитост, начелото на еднаквост, начелото на јавност, етичките норми и професионалните стандарди, без дискриминација или повластување на кој било со целосно почитување на јавниот интерес.

• Службеното лице во вршењето на својата функција е должно да внимава на евентуален судир на интереси и при извршувањето на јавните овластувања и должности не смее да се раководи од лични, семејни, верски, партиски и етнички интереси, ниту од притисоци и ветувања од претпоставениот или од друго лице.

Начело на еднаквост

• Секој има право на еднаков пристап кон вршењето на работи од јавен интерес и право на еднакво постапување од страна на носителите на власта и лицата кои вршат јавни овластувања и службени должности.

• Секој има право на слободно настапување на пазарот и на слободен натпревар, без страв дека може да биде жртва на монополско или дискриминаторско однесување.

• Секој има право да спречи или пријави корупција или извршување, односно пропуштање на дејствие што претставува искористување на функцијата, јавните овластувања, службената должност или положба за да се нанесе штета на друг, без да трпи какви било последици.

Начело на јавност

• Вршењето на власта, функцијата, јавните овластувања, службената должност и работите од јавен интерес се јавни и подложни на јавна контрола.

• Никој не може да се повика на примена на закон или друг пропис со кој ќе се ограничи или исклучи јавноста за да се прикрие корупција или судир на интереси.

Начело на заштита и одговорност

• Секој има право да пријави сомневање или сознание за корупција и да биде заштитен согласно со закон.

• Секој кој е оштетен со коруптивно дело има право да бара надоместок на штета и изгубена добивка, според принципите на солидарна одговорност од страна на сторителот на корупцијата, како и од правното лице во кое сторителот вршел функција или должност во времето на извршување на делото.

Што е ризик од корупција?

• Ризик од корупција е кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или процес кој може да претставува можност за појава на корупција во рамките на институтциите од јавниот сектор, кој ги вклучува следните прашања:

судир на интереси, некомпактибилност на функциите, примање на подароци и други нелегални плаќања, лобирање, заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспарентност на постапки и документи и други прашања од значење за интегритетот.

Ризик од корупција и фактор на ризик од корупција

• "Ризикот претставува ефект од неизвесноста врз целите" односно "Ризикот е можност да се случи нешто што ќе има влијание врз целите".

• Под "Фактор на ризик од корупција" се подразбира сè што може да биде "прозор" за корупција, односно сè што може да поттикне вршење и толерирање на корупција. Ризикот од корупција треба да се разбере како поширока категорија зашто може да биде производ од повеќе фактори на ризик.

Непотизам: во најширока смисла, се дефинира како "влијание на семејните и роднинските врски при донесување на одлуки за вработување и склучување на јавни (управни) договори (најчесто во постапките за јавни набавки и издавање на дозволи)"

Кронизам: најчесто опфаќа ситуации во кои се претпочитаат пријатели или соработници, без оглед на тоа колку се соодветни. Најголема веројатност за појава на кронизам има во контекст на именувања, но може да се појави и во која било инстанца кога се практикуваат дискреционите права.

Клиентелизам: давање привилегии или придобивки на клиентот во замена за услуги, придобивки или во политички контекст, гласови.

- Вовед

Како резултат на заложбите на Владата на Република Северна Македонија во борбата против корупцијата, ЈПВ Лисиче-Велес ја изработи оваа Антикорупциски програма, која има за цел да ги олесни напорите и заложбите во борбата против корупцијата, да придонесе кон нејзино искоренување и да спречи нејзина понатамошна појава.

Составен дел на оваа програма е Акциски план во кој се утврдени мерки и активностите кои ЈПВ Лисиче-Велес ќе ги преземе во претстојниот период во однос на сите претходно идентификувани области, со цел да ги минимизира ризиците, да се справи со предизвиците и да ги отстрани слабостите, за да биде што подобар партнер и сојузник во борбата против корупцијата и тоа преку точно утврдена динамика, одговорности и начин на известување.

Дополнително во овој документ е даден краток осврт на профилот на Јавното претпријатие, неговите цели, надлежности, изготвени закони и останати документи, како и целите за кои е изготвен документот. Понатаму, документот содржи и Анализа за ризичните области за корупција во рамките на делокругот на работењето, која всушност претставува наративен опис на моментална состојба и алатка за идентификување на предизвиците и слабостите. Главен фокус во Антикорупциската програма со Акциски план на ЈПВ Лисиче-Велес се става на два клучни аспекта:

• Што може ЈПВ Лисиче-Велес да направи на регионално ниво за спречување на корупцијата во однос на дејноста од јавен интерес (екстерен аспект)

• Кои мерки треба да ги преземе ЈПВ Лисиче-Велес за да превенира и спречи корупција однапред, во самата институција? (интерен аспект)

Во однос на првиот аспект,

- Исполнување на барањата и надминување на очекувањата на корисниците на нашите услуги и заинтересираните страни како и воспоставување на професионален однос со добавувачите и заинтересираните страни и исполнување на договорените рокови.

- Се води грижа за спречување на корупција и судир на интереси со корисниците на нашите услуги како и со добавувачите, како и зајакнување на интегритетот на институцијата, посебно се дава акцент на корисниците, односно физичките и правните субјекти кои имаат склучено договори за користење на сирова вода од ЈПВ Лисиче-Велес .

Во однос на вториот аспект,

- ЈПВ Лисиче-Велес ја изготви оваа Антикорупциска програма со Акциски план, кои ќе бидат водич за понатамошните активности кои ЈПВ Лисиче-Велес ќе ги преземе за борба против корупцијата.

- За ЈПВ Лисиче-Велес

Јавното претпријатие за водостопанство "Лисиче" е основано во 1991 година, со основна цел водење на инвестицијата за изградба на ХС "Лисиче". Се до 1998 година, односно до донесувањето на Законот за води, тоа работи како самостоен правен субјект. Според Законот за води, претпријатието од 07. 07. 2001 год. формално правно функционира како подружница во склоп на ЈВП „Водостопанство на Македонија", но долго не останува во составот на единствениот водостопански систем во државата. Со Одлука на Владата на Република Македонија бр.23-4371/1 од 24. 07. 2001 год. ЈПВ "Лисиче" се основа како посебно јавно претпријатие за водостопанство, кое го наследува имотот и вработените на подружницата. Суштината на ваквата трансформација е во овозможувањето на поефикасно и поекономично водење на инвестицијата.

Денес, функционира како правен субјект, јавно претпријатие во државна сопственост кој управува со Браната со придружните објекти Лисиче и стопанисува со водите од истоимената акумулација. Согласно основачкиот акт на Владата на РМ и Статутот на ЈПВ Лисиче-Велес, претпријатието има приоритетна дејност со шифра 36.00: „Собирање, обработка и снабдување со вода".

Основна дејност на ЈПВ Лисиче-Велес е да ги обезбеди потребните количини сурова вода наменета за водоснабдување на градот Велес и околните населени места. Нејзината реализацијата се извршува преку акумулирање на водите од реките Тополка и Врановска во акумулацијата Лисиче и испорака на потребните количини на сурова вода преку доводниот цевковод до Фабриката за преработка на вода во градот Велес.

Локацијата на која се наоѓа браната е на територијата на општина Чашка, во близина на селото Лисиче, на оддалеченост од околу 27 километри од Велес.

Со Одлуката за дополнување на Одлуката за основање на Јавното претпријатие Лисиче-Велес бр.51-3700/1 од 26.07.2011 година, донесена од Владата на Република Македонија, дадена е на управување Акумулацијата „Младост" и бетонската брана „Отовица" со главниот потиснен цевковод и делничниот цевковод.

Седиштето на претпријатието е на ул. Вардарска бб во Велес.

- Визија, мисија, цели

Хидросистемот Лисиче е повеќенаменски објект за водоснабдување на населението во градот Велес и околните населени места, снабдување на индустријата со технолошка вода, наводнување на земјоделските површини по течението на река Тополка на 4.175 ха , како и наводнување од акумулацијата Младост на уште 1.600 ха од левата страна на реката Вардар.

Со оваа функција ќе се постигне редовно снабдување на населението со чиста вода за пиење, обезбедување на биолошки минимум на реката Тополка, ревитализација на езерото Младост и подобрување на микроклимата во регионот.Потребно е да се доврши изградбата на втората и третата фаза од хидросистемот, а тоа е изградба на хидромелиоративниот систем за наводнување, изградба на колекторски систем и пречистителни станици на реките Тополка и Врановска, како и изградба на три мали хидроцентрали за производство на електрична енергија.

Истовремено, предвидени се и инвестициски активности, кои се неопходни не само да се обезбеди континуитет во квалитетот на водната услуга која се реализира согласно постојните стандарди и актуелни законски прописи, туку и за да се обезбеди нејзино подобрување, осовременување, зголемување на ефикасноста во работењето, како и унапредување и заштита на животната средина.

Со работата на јавното претпријатие раководи Директор кој се именува од Управниот одбор на јавното претпријатие преку јавен конкурс, орган на управување е Управниот Одбор на јавното претпријатие, додека орган за контрола на материјално - финансиското работење е Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење.

Членовите на Управниот одбор и на Надзорниот одбор ги именува Владата на Република Северна Македонија.

Вработените во јавното претпријатие имаат статус на вработени во јавниот сектор и истите се јавни службеници и тоа: административни службеници, даватели на услуги и помошно технички лица.

Меѓу задачите на претпријатието е и навремено препознавање на ризиците од корупција и предлагање соодветни мерки за отстранување на ризиците. Планот за спречување на корупција има за цел јакнење на институционалните капацитети со примена на ефикасни антикорупциски мерки. Претпријатието на превентивен начин ќе ги оспособува и ќе ги јакне институционалните капацитети за ефикасна борба против корупцијата и ќе настојува да развива и применува ефикасни и функционални механизми за намалување на ризиците од корупција, идентификување на причините, условите и на факторите. Посебен акцент во справувањето со корупцијата ќе биде ставен на унапредување на професионалниот интегритет на вработените кои при извршување на задачите треба да применат соодветни знаења, етичко однесување, чесност и да работат во полза на јавниот интерес како и да постапуваат согласно прописите, правилата и професионалните стандарди кои се применуваат во претпријатието. Секој вработен треба да покажува висок степен на интегритет во работењето, да го почитува етичкиот кодекс на однесување и да поседува способност да се спротивстави на корупцијата.

- Надлежности

"Согласно одлуката на Владата на Република Северна Македонија, ЈПВ „Лисиче"-Велес ќе ги врши следните дејности:

36.00 Собирање, обработка и снабдување со вода
01.61 Помошни дејности за одгледување на посеви
08.12 Вадење на чакал и песок; глина и каолин
35.11 Производство на електрична енергија
42.91 Изградба на хидрограденжни објекти
71.11 Архитектонски дејности
71.12 Инженерство и со него поврзано техничко советување
71.20 Техничко испитување и анализи".

Закони и подзаконски акти

Правна рамка за извршување на горенаведените дејности се црпат од повеќе Закони и подзаконски акти :

- Закон за јавните претпријатија
- Закон за водите
- Закон за водостопанство
- Закон за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води
- Закон за административните службеници
- Закон за вработените во јавниот сектор
- Закон за градење
- Закон за работни односи
- Закон за животна средина
- Закон за утврдување на цени на водни услуги
- Закон за плати
- Кодекс за однесување на административни службеници
- Закон за јавни набавки
- Закон за општа управна постапка
- Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер

- Стратегии и планови

Како дел од своите надлежности ЈПВ Лисиче-Велес има развиено и повеќе стратегии и планови за унапредување на претпријатието.

Дел од стратегиите и плановите на ЈПВ Лисиче-Велес:

- Бизнис план за утврдување на цената на сирова вода
- Студија за оцена на влијанието врз животната средина од изградба на систем за наводнување
- Политика за квалитет
- Други релевантни документи

1. -Тромесечни извештаи за финансиското работење на ЈПВ Лисиче-Велес
   -Шестмесечни извештаи за финансиското работење на ЈПВ Лисиче-Велес

2. Годишни извештаи
- Годишна сметка на ЈПВ Лисиче-Велес
- Годишен план за јавни набавки на ЈПВ Лисиче-Велес
- Ревизорски извештаи

3. Годишни програми
- Годишна инвестициона програма на ЈПВ Лисиче-Велес
- Среднорочна програма за работа (за 5 години)

4. Информациони одлуки
- Одлука за избор на кандидати по јавен и интерен оглас за вработување
- Одлука за назначување лице за комуникација со граѓани кои што имаат одреден вид и степен на попреченост
- Решение за определување службено лице за посредување со информации од јавен карактер
- Решение за назначување овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување
- Јавни и интерни огласи за вработување
- Огласи за јавни набавки
- Договори за јавни набавки на стоки, услуги и работи.

- Цели

Програмите и плановите за борба против корупцијата опфаќаат различни аспекти, од дефинирање на корупцијата до што секој вработен може да стори за да ги идентификува и

управува етичките дилеми и ризикот од корупција. Овој Антикорупциски план-програма се фокусира на утврдување конкретни мерки и активности за контрола и превенција на појавата на корупција. Таа претставува еден вид почетна анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на ЈПВ Лисиче-Велес односно се труди да ги идентификува причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата, но едновремено преку акцискиот план се дава пресек на конкретно планирани активности и начинот на нивна операционализација со цел соодветна превенција и одговор на поставените цели во овој документ.

Имено, клучните проблеми и ризични фактори за појава на корупција и судир на интереси во Јавното претпријатие може да се поделат на четири групи и се однесуваат на:

- Системски/надворешни фактори на ризикот од корупција,
- Институционални/организациски фактори на ризикот од корупција,
- Индивидуални/човечки фактори на ризикот од корупција,
- Фактори поврзани со оперативен процес во дадена област/сектор

Имајќи ги во предвид горенаведените четири групи, овој Антикорупциски план-програма има за цел да воспостави ефикасен систем на мерки и активности кои ќе овозможат превенција и борба со корупцијата како главен стратешки приоритет и да оствари неколку цели со кои значително ќе се намалат проблемите и ризичните фактори за појава на корупција и судир на интереси во Јавното претпријатие:

- зголемување на нивото на политичка одговорност и демонстрирана волја за борба против корупцијата
- јакнење на интегритетот и отчетноста на раководството и вработените во претпријатието, базирано на систем на вредности и критериуми за квалитет
- почитување на законските прописи и на Кодексот за административни службеници
- спроведување на надлежностите на претпријатието на законски, транспарентен, етички, економичен, одговорен и ефективен начин
- проактивна транспарентност, зајакната контрола и надзор во јавните набавки и во склучувањето договори како и јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето.

Анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето

Со Годишниот план се утврдени областите каде најчесто постои ризик од појава на корупција:

- Постапките за вработување ,
- Постапките за јавни набавки,
- Непочитување на постапки и процедури и акти за етичко однесување,
- Финансиско управување и контрола

Проблемите и мерките во Акцискиот план-програма на ЈПВ Лисиче-Велес се систематизирани во следните области:

- Вработени во претпријатието (службени лица)

Непристрасни, ефикасни, ефективни службени лица, кои се независни од политичко влијание е еден од клучните делови во борбата против корупцијата. Службените лица мора да работат на принципите на етичност и интегритет, а нивните механизми за санкционирање на неетичкото и коруптивно однесување мора да се направат пофункционални. Јавната перцепција за независна, ефикасна, непристрасна администрација и вработени во јавниот сектор и довербата во истите е важен предуслов за успешноста на антикорупциската политика и доброто владеење на правото во земјата. Од друга страна, департизирана администрација и вработени во јавниот сектор, заснована врз заслуги е браникот во борбата против корупцијата. При вработувањето во јавниот сектор треба да се почитуваат сите процедури, а во законската рамка да се вклучат што повеќе мерливи

критериуми и да се избегне дискреционата моќ. Оттука, ЈПВ Лисиче-Велес редовно врши следење и анализа на примената на законските прописите во делот на вработените административни службеници, давателите на услуги и помошно-техничките лица.

Службените лица во јавното претпријатие треба да ги применуваат етичките стандарди и вредности а тоа се: интегритетот, чесноста, непристрасноста, лојалноста доверливоста и почит кон луѓето. Сужбените лица може да придонесат за зголемување на довербата на граѓаните преку почитување на правото и етичките вредности во јавното претпријатие. Приватните односи не смее да имаат влијание во извршувањето на службените задачи и треба самите да се преиспитаат дали нивните приватни интереси или тие на нивните блиски лица се во судир со службените обврски. Службеното лице кое учествува или одлучува во постапката за избор, именување или вработување или е вклучено како член на телото што ја спроведува таа постапка е должно да го извести директорот во јавното претпријатие каде што службеното лице врши јавни овластувања за сите постапки што можат да предизвикаат судир на интереси.

Службеното лице не смее да користи јавна функција за да се здобие со било каква материјална или нематеријална корист или да се однесува на начин што покажува желба да се здобие со таквата корист. Само јасна поделба помеѓу личните интереси и службените должности гарантира слободно одлучување. Прифаќањето подароци и учеството во зделките или пак користење на влијанието од позиција на моќ, ја ограничува оваа слобода.

Службено лице во јавното претпријатие не смее да ги користи информациите со кон располага во вршењето на функциите, јавните овластувања и службените должности за остварување корист или предност за себе или за друг. Согласно Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси забрането е влијание на претставник на извршната власт при постапки за вработување или унапредување на блиски лица во органот во кој е избран или именуван или во друг државен орган или јавно претпријатие, јавна установа или друго правно лице што располага со државен капитал врз кое врши надзор органот во кој лицето е избрано, односно именувано.

Избрано или именувано лице или одговорно лице во јавно претпријатие и друго правно лице што располага со државен капитал е должно да ја извести ДКСК за секој избор, именување или вработување, унапредување на член на неговото семејство во државен

орган, орган на локалната самоуправа, јавно претпријатие или друго правно лице што располага со државен капитал, во рок од десет дена од денот на извршениот избор, именување, унапредување или вработување.

Во претпријатието неопходно е зајакнување на капацитетите, па оттука ЈПВ Лисиче-Велес со свој номиниран претставник е вклучено во Мрежата на човечки ресурси, преку која има можност за размена на искуства во делот на примената на законските и подзаконските акти. Преку Мрежата се работи на зајакнување на меѓуинституционална соработка и поддршка на институциите во јавниот сектор преку воведување прирачници, водичи, виртуелни обуки на квартално ниво и слично. ЈПВ Лисиче-Велес преку Мрежата очекува да се обезбеди: надминување на недостатоците и поедноставување на процедурите во управувањето со човечките ресурси, поддршка на политиките за обезбедување еднакви можности на вработените во јавниот сектор и отворена и транспарентна комуникација. Воедно претпријатието преку Мрежата има за цел да оствари стручно усовршување и развој на човечките ресурси, а со тоа кај своите вработени да постигне професионално, компетентно и ефективно работење. Претпријатието овозможува континуирано следење на обуки за сите вработени.

Административните службеници и давателите на услуги се оценуваат врз основа на Правилници, усвоен е и Правилник за работниот ред и дисциплинска и материјална одговорност на вработените во ЈПВ Лисиче-Велес, а се раководи и од Кодексот за административни службеници. Со спроведување и имплементација во работењето преку Правилниците се очекува да се подобри работењето на институцијата преку мобилизирање и фокусирање на работата на сите вработени, административните службеници, давателите на услуги и помошно техничките лица и да се намали можноста за нивно коруптивно однесување.

• Зајакната контрола и надзор на јавни набавки и процесот за управување со јавните финансии

Преку процесот на јавни набавки во јавниот сектор, властите на национално и на локално ниво се под ризик од коруптивни практики заради остварување финансиски добивки. Затоа, со цел да се заштити јавниот интерес во ЈПВ Лисиче-Велес да се добие најдобрата вредност за јавните трошоци, да се обезбеди фер конкуренција во постапките и правичен третман на понудувачите, неопходно е да се постигне највисоко ниво на транспарентност на процесите, зголемување и зајакнување на капацитетите со квалификувани и обучени кадри за спроведување на јавните набавки, засилување на контролата врз спроведувањето на јавните набавки, зголемување на ефикасноста во реализацијата на јавните набавки и зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во нивно спроведување. При спроведувањето на јавните набавки јавното претпријатие ги почитува обврските кои произлегуваат од законските прописи во РСМ и од меѓународните договори и конвенции ратификувани согласно со Уставот .

Финансиското управување и контрола е збир на одговорности на раководителот на субјектот да воспостави и имплементира процедури за постигнување целосна контрола во работењето врз основа на принципот на стабилно финансиско управување и контрола. Стабилно финансиско управување и контрола е транспарентно, регуларно, економично, ефикасно и ефективно користење на расположивите средства.

Системот на внатрешни контроли го спроведуваат раководството, директорот на претпријатието, раководителите на секторите, раководителите на одделенијата и сите вработени.

Системот на финансиско управување и контрола, се однесува на внатрешните контроли вградени во работните процеси со цел да се спречат незаконски, неправилни, неекономични, неефикасни и неефективни одлуки и постапки. Сиетемот на финансиско управување и контрола се спроведува во сите организациони единици и на сите нивоа на претпријатието, а ги опфаќа сите средства на субјектот.

Со воспоставувањето на системот на финансиско управување и контрола се пропишува начинот на одвивање на работните процеси, се утврдува кој е одговорен за спроведување на поединечните активности во процесот и роковите во кои е потребно да се спроведат како и преглед на контролите кои се воспоставени во одреден работен процес. Тоа од една страна обезбедува транспарентност на работењето, односно одвивањето на работните процеси, а од друга страна покажува кои контроли се воспоставени, а кои контроли треба да се воспостават во иднина, заради остварување на целите и подобрување на работењето на претпријатието. За таа цел изработени се повеќе акти во согласност со постоечките законски прописи, на процеси во кои се опфатени активностите за начинот и постапката на планирање, спроведувае и реализација на јавните набавки во претпријатието, пресметка на плати, обработка на фактури и движение и контрола на финансиската документација, начинот на користење, чување и управување со движниот имот на самото претпријатие, евиденција на работно време и слично.

ЈПВ Лисиче-Велес одговорно го води процесот на управување со финансиските средства преку механизмите за буџетирање, распределба, трошење и отчетност. Отчетното управување со јавните финансии е од големо значење и во таа насока претпријатието се грижи за ажурно навремено и точно споделување на информации. Со цел намалување на потенцијалните можности за корупција во процесот на буџетирање, заложбата на претпријатието се однесува во делот на креирање политики и подигнување на политичката волја за антикорупциските практики. Со цел избегнување на корупцијата во форма на политичко влијание при искористување на дискрециono право врз приоретизирање на одредени проекти или области при буџетирањето, во институцијата буџетирањето е отворен процес со активно учество на сите сектори. Буџетската распределба на ресурси и потенцијалниот ризик за лобирање врз носителите на одлуки е процес кој во голема мера зависи од интегритетот на чинителите во процесот, а не од административните практики. Трошењето на финансиските средства е најчест потенцијален извор на корупциски закани кои претпријатието се обидува да ги пресретне со стандардизирање на процесите за јавни набавки и зголемување на транспарентноста. Во контекст на погоре изнесеното од исклучителна важност е да се истакне грижата за пополнување на работните места кои согласно пропишаните работни обврски придонесуваат за успешно и

целосно воспоставување на процесот на управување со финансиите и контролата во насока на поделба на должностите и одговорностите се со цел обезбедување на ефикасни контроли и континуитет на активностите. Надзорот на активностите поврзани со воспоставувањето на системот за финансиско управување и контрола, како и запознавање со проблемите поврзани со неговото воспоставување и изнаоѓање начини за нивно решавање, во рамките на претпријатието, се спроведува преку тековно односно редовно известување на координативни состаноци и колегиуми на кои се презентира напредокот на планираните активности. Дополнително, внатрешната ревизија во ЈПВ Лисиче-Велес е корективен механизам кој го помага континуираното подобрување на работните практики и ги намалува коруптивните закани. Отчетното управување со финансиите е од витално значење, а во тва насока претпријатието ја препознава потребата од ажурно споделување со јавноста на:

- Годишниот буџет на ЈПВ Лисиче-Велес
- Годишниот план за јавни набавки на ЈПВ Лисиче-Велес
- Извештаите за реализација на буџетите на ЈПВ Лисиче-Велес
- Завршните сметки на ЈПВ Лисиче-Велес

• Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето позактивна транспарентност

Во ера на голема достапност до различни извори на информации, како и на лесно достапни можности за пласирање информации или дезинформации, голема е можноста граѓаните да се здобијат со погрешни сознанија во однос на работата на институциите, како и во однос на корупцијата и она што таа го претставува. Ова може да резултира со поткопување на довербата на граѓаните во институциите, како и со помала можност да се идентификуваат и пријавуваат потенцијалните коруптивни практики. Затоа, со цел да се зајакне довербата на граѓаните кон институциите, ЈПВ Лисиче-Велес обезбедува пристап и можност на целокупната јавност да има увид во неговото работење. Претпријатието го овозможува ова преку транспарентно и навремено објавување на информации за неговата работа преку користење релевантни канали за информирање, преку својата web страна. На официјалната web страна ќе биде објавен и овој план за спречување на корупцијата како и мерките кои ќе бидат предвидени да се преземат.

На овој начин ЈПВ Лисиче-Велес придонесува во борбата против корупцијата и помага во напорите за зголемување на свесноста на јавноста за корупцијата, земајќи предвид дека свесноста на јавноста за негативните ефекти на корупцијата е основен дел на која било ефективна стратегија за превенција на корупцијата. Со тоа, не само што ќе се споделуваат и обелоденуваат суштински информации за корупцијата, дотолку повеќе, на вработените и граѓаните им се дава импулс за да се охрабрат да пријавуваат коруптивни практики или појави.

Во насока на поголема транспарентност и борба против лажни вести во однос на корупцијата, ЈПВ Лисиче-Велес ќе продолжи да ја одржува комуникацијата со јавноста, преку обезбедување навремени и релевантни информации за своето работење преку објавување на веб страницата,со што ќе се стесни просторот за ширење дезинформации, а граѓаните постојано ќе бидат точно и навремено информирани.

Активности за спречување на корупцијата

Мерките за спречување на корупцијата ке бидат во насока на унапредување на професионалноста и стручноста на вработените преку доследно почитување на законската и подзаконската регулатива и санкционирање на секаква форма на корупција во претпријатието и тоа:

- Почитување на Уставот и законите
- Јакнење на интегритетот на вработените
- Почитување на воведените процедури за работа на работните процеси во ЈПВ "Лисиче"-Велес
- Јакнење на контрола и надзор на јавните набавки
- Јакнење на принципите на отчетност и транспарентност по работењето на ЈПВ "Лисиче"- Велес,
- Почитување на кодексот на етика за вработените како и кодексот за етичко однесување на лица именувани од страна на Владата на РСМ (членови на одборот за финансиска контрола и управниот одбор)
- Преземање на дисциплински мерки против лица кои се однесуваат коруптивно, недозволиво, незаконито и

- неетичко

Заради јакнење на принципите на отчетност и транспарентност во работењето сите вработени не смеат да ги користат дадените овластувања со цел стекнување лична корист, и имаат обврска да се спротивстават на секаква форма на корупција во рамките на претпријатието. Во таа насока значајно е анализирањето на ситуации кои може да доведат до потенцијален судир на интереси и корупција при вршење на службени работи и задачи, и потребно е навремено преземање мерки за отстранување на можност за судир на интереси и корупција.

Овој Акт влегува во сила со денот на донесување на Одлука од Управниот одбор на ЈПВ Лисиче – Велес и ќе се објави на веб страната на ЈПВ Лисиче - Велес.

ЈПВ Лисиче-Велес
ВД Директор
Ванче Манчески